

PERSPECTIEF LIEGT (1)

De perspectivische afbeelding is de meest natuurgetrouwe afbeelding van de ruimte op een plat vlak ... is de algemene opvatting.

Een van de eerste regels der perspectief is: als twee even grote voorwerpen worden afgebeeld, moet het verder weg gelegen voorwerp kleiner worden weergegeven dan het voorwerp dat dichterbij ons staat.

Is dat in overeenstemming met onze waarneming?

Doet U eens het volgende proefje: strek de rechterarm naar rechts met de opgeheven hand ca. 30 cm van Uw ogen. Let op de grootte van Uw hand. Nu de linkerhand naar links, maar op ca. 60 cm. afstand. Ziet U de linkerhand nu twee keer zo klein als Uw rechterhand? Nee, U *ziet* ze even groot!

Toch is het netvliesbeeld van Uw linkerhand twee maal zo klein als dat van Uw rechterhand.

Nog verrassender is misschien de volgende waarneming: ik sta op de bus te wachten bij een halte, die ca. 10 m verwijderd is van een watertoren. Deze is een zuivere cylinder met een hoogte van ca. 40 m. Ik zie ook een zuivere cylinder. Dat is een beetje vreemd, want ik weet, dat de watertoren als een slanke kegel op mijn netvlies wordt geprojecterd; de bovenkant is immers verder van mij verwijderd dan de voet. Dat ga ik nu controleren: ik neem een stokje, houd het horizontaal en meet met gestrekte arm de breedte van de bovenkant van de toren.

Daarna beweeg ik het stokje naar beneden en meet de breedte van de voet ... deze

blijkt ca. 2,5 maal zo breed!

Toch *zie* ik dat niet.

In beide gevallen heeft onze gezichtszin het netvliesbeeld als het ware gecorrigeerd.

Op de 18-de eeuwse gouache zien we een tafereel uit een porceleinfabriek: alle kommetjes, veraf of dichtbij, zijn even groot ... geen "perspectivische verkleining"!

Is dat niet in overeenstemming met wat wij zien? Het correctieprogramma hoeft niet ingeschakeld te worden.

